

คู่มือการบริหารความเสี่ยง

ประกอบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ
หน่วยงานภาครัฐประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง
อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์

คำนำ

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้ประกาศผลคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐประจำปี พ.ศ.๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๓ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง “ผลการประเมินระดับคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA) ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง มีคะแนนรวม ๖๘.๔๔ อยู่ในระดับ C เพื่อเป็นการยกระดับผลการประเมินฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้สูงขึ้น ผู้รับผิดชอบได้ดำเนินการศึกษาวิธีการในการดำเนินการ ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต เรื่อง มาตรการภายในเพื่อป้องกันการทุจริต ข้อ ๐๓๖ แสดงผลการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน และข้อ ๐๓๗ แสดงการดำเนินการหรือกิจกรรมที่แสดงถึงการจัดการความเสี่ยงของการดำเนินการในกรณีที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน ให้ได้ข้อสรุปที่สามารถนำไปปฏิบัติจริง ในเรื่องความทุจริตที่อาจก่อให้เกิดขึ้นต่อการปฏิบัติงาน และได้นำผลที่ได้ศึกษามาจัดการบริหารความเสี่ยงขึ้น

โดยผลการศึกษาข้อมูลตั้งแต่เริ่มต้น มาจากการให้ความร่วมมือร่วมใจของพนักงานส่วนตำบล ในการตอบแบบประเมินที่ได้สร้างขึ้น แบ่งออกเป็น ๓ ตอน สามารถสรุปผล นำไปสู่แนวทางการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ ครั้งนี้ และคาดว่าจะส่งผลการบริหารความเสี่ยงในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ต่อไป

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ประวัติขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง	๑
วิสัยทัศน์	๑
พันธกิจ	๑
ยุทธศาสตร์	๑
บทที่ ๒ การบริหารความเสี่ยง	๔
หลักการและเหตุผล	๔
วัตถุประสงค์ของการจัดทำ	๔
ขอบเขตของการจัดทำ	๔
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๕
นิยามศัพท์และคำจำกัดความของการบริหารความเสี่ยง	๕
ประเภทของความเสี่ยง	๖
การประเมินความเสี่ยง	๗

บทที่ ๑

บทนำ

ประวัติขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง ได้รับการยกฐานะจากสภาตำบล จัดตั้งเป็น องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง ตามประกาศของกระทรวงมหาดไทย และได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่มที่ ๑๑๓ ตอนที่ ๙ ง ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๓๙ มีผลบังคับใช้ในวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๓๙

วิสัยทัศน์ (vision) และพันธกิจ (mission) การพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง

วิสัยทัศน์ (vision)

“บ้านเมืองน่าอยู่ รู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คู่เคียงวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นถิ่นการศึกษาและการท่องเที่ยว”

พันธกิจ (mission)

๑. ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค สาธารณูปการให้ได้มาตรฐานและเพียงพอ ทั้งปัจจุบันและอนาคต

๒. ส่งเสริมการพัฒนาด้านเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาคน สังคมและคุณภาพชีวิต

๓. จัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย

๔. วางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว

๕. บำรุงรักษาบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความสมดุล

๖. ส่งเสริมศิลปะ ศาสนา วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

๗. พัฒนาระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เพิ่มประสิทธิภาพการเมือง การบริหาร การพัฒนา

บุคลากรและกระบวนการประชาคม

ยุทธศาสตร์

๑. การพัฒนาเศรษฐกิจและการเกษตรที่ดี

๒. การพัฒนาบ้านเมืองน่าอยู่และการพัฒนาคุณภาพชีวิต

๓. การพัฒนาการท่องเที่ยว

๔. ความมั่นคงและธรรมาภิบาล

๕. การพัฒนาใหม่พื้นบ้านสู่สากล

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและการเกษตรที่ดี

- พันธกิจ (Mission)

๑. ส่งเสริมการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต

๒. พัฒนาคุณภาพ ปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตร

๓. ส่งเสริมการผลิตในครัวเรือน

๔. ส่งเสริมตลาดสินค้าชุมชน และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

๕. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชน

- เป้าประสงค์ (Goals)

๑. ส่งเสริมพัฒนาสินค้าการเกษตร พื้นฟูแหล่งน้ำเพื่อให้มีน้ำสำหรับทำการเกษตรเพิ่มขึ้น ปรับปรุงซ่อมแซมพัฒนา จัดให้มีแหล่งน้ำเพื่ออุปโภค-บริโภค อย่างเพียงพอ

- กลยุทธ์ (Strategy)

๑. ปรับปรุง บำรุงรักษา และพัฒนาระบบการเกษตรและแหล่งน้ำ อุปโภค-บริโภค
๒. ส่งเสริมอาชีพ พัฒนาสินค้าชุมชน สนับสนุนการฝึกอบรมอาชีพ หาดลาดรองรับ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนากำหนดบ้านเมืองให้น่าอยู่และการพัฒนาคุณภาพชีวิต

- พันธกิจ (Mission)

๑. จัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
๒. จัดให้มีและบำรุงรักษาไฟฟ้าส่องสว่างอย่างทั่วถึง
๓. พัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
๔. ส่งเสริมการศึกษา
๕. พัฒนาระบบสาธารณสุข

- เป้าประสงค์ (Goals)

๑. เส้นทางคมนาคมที่ได้มาตรฐาน ไฟฟ้าส่องสว่างอย่างทั่วถึงปลอดภัย
๒. ผู้ด้อยโอกาสได้รับการดูแลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งปลอดภัย
เสพติดและอบายมุข

๓. ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน
๔. ร้อยละของบุคลากรที่ได้รับการพัฒนา
๕. ร้อยละของประชาชนที่ได้รับการสาธารณสุขที่ดี มีมาตรฐาน

- กลยุทธ์ (Strategy)

๑. พัฒนาและปรับปรุงเส้นทางคมนาคม พัฒนาสาธารณสุขและสาธารณสุขการ และพัฒนา
โครงสร้างพื้นฐานด้านอื่นๆ
๒. ส่งเสริมสุขภาพอนามัย พัฒนาคุณภาพชีวิต สตรี คนชรา ผู้ด้อยโอกาส และผู้ติดเชื้อ
๓. ส่งเสริมการกีฬา ศาสนา และวัฒนธรรมท้องถิ่น
๔. ส่งเสริมการสนับสนุนการศึกษา ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน และพัฒนาศูนย์การเรียนรู้
ชุมชน/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยว

- พันธกิจ (Mission)

ประเพณีส่งเสริมการท่องเที่ยวตามวิถีของชุมชน วัฒนธรรม

- เป้าประสงค์ (Goals)

พัฒนา อุนริักษ์ ส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

- กลยุทธ์ (Strategy)

๑. ปรับปรุงสถานที่ ภูมิทัศน์ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่ประทับใจ
๒. ส่งเสริมกิจกรรมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นตามวิถีชุมชน
๓. ปรับปรุง พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ระบบนิเวศน์ ภูมิทัศน์ สิ่งแวดล้อมแหล่งท่องเที่ยวให้ดี
น่าสนใจประทับใจ อย่างต่อเนื่อง

๔. สร้างจุดเด่น เอกลักษณ์การท่องเที่ยวในชุมชน

๕. สร้างระบบความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ยุทธศาสตร์ความมั่นคงและธรรมาภิบาล

- พันธกิจ (Mission)

ดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้กับประชาชน

- เป้าประสงค์ (Goals)

ป้องกันและลดอุบัติเหตุ สร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- กลยุทธ์ (Strategy)

๑. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ลดอุบัติเหตุ ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมและการทำงานของ อปพร.

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ยุทธศาสตร์การพัฒนาใหม่พื้นที่บ้านสู่สากล

- พันธกิจ (Mission)

ส่งเสริม สนับสนุนการผลิต และการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม

- เป้าประสงค์ (Goals)

๑. พัฒนา สนับสนุนการผลิต ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมอย่างยั่งยืน

๒. ส่งเสริม สร้างรายได้เพิ่ม เพิ่มมูลค่าสินค้าผลิตภัณฑ์ใหม่ จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่ให้เกิดขึ้นกับ ประชาชนหรือผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่

- กลยุทธ์ (Goals)

๑. ส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมให้มีคุณภาพ

๒. ส่งเสริมพัฒนา ผลิตภัณฑ์ใหม่ ผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน (ผ้าไทย) สินค้าหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล (OTOP) จากหม่อนไหม ให้มีคุณภาพ เป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย

๓. ส่งเสริมพัฒนาการแปรรูป สร้างผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ใหม่หลายชนิด หลายแบบ ให้เป็นที่นิยม เพิ่มมูลค่าสินค้า เพิ่มรายได้

๔. สร้างตลาด สร้างช่องทางการจำหน่ายสินค้า ผลิตภัณฑ์ใหม่ ผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน (ผ้าไทย) สินค้าหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล (OTOP) ให้ทั่วถึงเป็นที่นิยมทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ

๕. สร้างระบบการขนส่ง (จัดส่ง) สินค้าที่รวดเร็ว

จุดยืนทางยุทธศาสตร์ (Positioning) ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง เพื่อให้การบริการสาธารณะแก่ประชาชนในพื้นที่ตำบลบ้านยาง เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล สามารถแก้ไขปัญหาพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ สังคม ภูมิประเทศ นโยบายของรัฐบาล จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ ๕ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาเศรษฐกิจและการเกษตรที่ดี

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาบ้านเมืองน่าอยู่และการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ความมั่นคงและธรรมาภิบาล

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาใหม่พื้นที่บ้านสู่สากล

บทที่ ๒

การบริหารความเสี่ยง

หลักการและเหตุผล

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้ประกาศผลคะแนนประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐประจำปี พ.ศ.๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๓ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง “ผลการประเมินระดับคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA) ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง มีคะแนนรวม ๖๘.๔๔ อยู่ในระดับ C จากผลการประเมินครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่ามีแนวโน้มเป็นไปในทิศทางที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยางมากพอสมควร

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง ได้เล็งเห็นความสำคัญของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ในทุกๆ ตัวชี้วัด และตระหนักว่าควรดำเนินการวิเคราะห์ผลประเมินเพื่อให้เกิดแนวทางในการประเมิน ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ ที่สามารถยกระดับผลคะแนนการประเมินในระดับที่สูงขึ้น ประกอบกับ ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต เรื่อง มาตรการภายในเพื่อป้องกันการทุจริต ข้อ ๐๓๖ แสดงผลการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน และข้อ ๐๓๗ แสดงการดำเนินการหรือกิจกรรมที่แสดงถึงการจัดการความเสี่ยงของการดำเนินการในกรณีที่น่าจะก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน นั้น จะต้องมีรายงานข้อมูลเพื่อรับการประเมินตามที่มีการกำหนดไว้

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง จึงได้จัดทำ “คู่มือการบริหารความเสี่ยงประกอบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง” ขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง

วัตถุประสงค์ของการจัดทำ

๑. เพื่อจัดทำคู่มือการบริหารความเสี่ยงประกอบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐประจำปี องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง
๒. เพื่อสร้างแนวปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงประกอบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐประจำปี องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง

ขอบเขตของการจัดทำ

เป็นการศึกษาและรวบรวมข้อมูลการบริหารความเสี่ยงประกอบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ได้คู่มือการบริหารความเสี่ยงประกอบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐประจำปี องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง
๒. ได้แนวปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงประกอบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐประจำปี องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง
๓. พนักงานส่วนตำบล มีแนวปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงที่สามารถนำไปใช้ได้จริง และไม่ก่อให้เกิดการทุจริตต่อการปฏิบัติงาน
๔. คู่มือการบริหารความเสี่ยง ช่วยป้องกันการปฏิบัติงาน ปรับปรุงระบบงาน และการวางแผนการปฏิบัติงาน
๕. สนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารและมองเป้าหมายในภาพรวม

นิยามศัพท์และคำจำกัดความของการบริหารความเสี่ยง

เพื่อให้การใช้คำที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงเป็นที่เข้าใจในทิศทางเดียวกัน ทั้งองค์กรจึงได้กำหนดคำนิยามเกี่ยวกับความเสี่ยงไว้ดังนี้

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง เหตุการณ์/การกระทำใดๆ ที่มีความไม่แน่นอน ซึ่งหากเกิดขึ้นจะมีผลกระทบในเชิงลบต่อวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร หรือลดโอกาสที่จะบรรลุความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของแผนงาน/โครงการที่จะก้าวสู่พันธกิจ และวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้

การจัดการความเสี่ยงหรือการบริหารความเสี่ยง (Risk management) คือ การจัดการความเสี่ยง ทั้งในกระบวนการในการระบุ วิเคราะห์ (Risk analysis) ประเมิน (Risk assessment) ควบคุม ตรวจสอบ และควบคุมความเสี่ยงที่สัมพันธ์กับกิจกรรม หน้าที่และกระบวนการทำงาน เพื่อให้้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง ลดความเสียหายจากรisk มากที่สุดอันเนื่องมาจากภัยที่้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง ต้องเผชิญในเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือเรียกว่า อุบัติภัย (Accident)

แผนการบริหารความเสี่ยง (Planning of Risk) หมายถึง แผนซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบลได้มีแนวทางการบริหารความเสี่ยง

การติดตามและประเมินผล เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงมีความสมบูรณ์ ้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยางจะต้องมีการติดตามและประเมินผล หลังการดำเนินการติดตามแผนและทำการสอบถามว่าแผนจัดการความเสี่ยงใดมีประสิทธิภาพดี ให้ดำเนินการต่อหรือแผนจัดการความเสี่ยงใดควรปรับเปลี่ยน โดยอาจกำหนดข้อมูลที่ต้องติดตาม จัดทำ Check sheet และกำหนดความถี่เพื่อสอบถามเป็นรายไตรมาส

ประเภทของความเสี่ยง

การบริหารความเสี่ยงองค์กรนั้น สามารถสะท้อนให้เห็นถึงนโยบายการบริหารจัดการ และการกำกับดูแลกิจการของแต่ละองค์กร หากองค์กรมีการบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพจะส่งผลให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์องค์กรทั้งในเชิงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน ซึ่งประเภทของความเสี่ยงแบ่งออกได้ ๔ ลักษณะ ดังนี้

๑. ความเสี่ยงทางด้านกลยุทธ์ศาสตร์ (Strategy Risk : SR) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ศาสตร์ แผนดำเนินงานและนำไปปฏิบัติไม่เหมาะสม หรือไม่สอดคล้องกับปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก อันส่งผลกระทบต่อการบรรลุวิสัยทัศน์ พันธะกิจหรือสถานะขององค์กร โดยแหล่งที่มาของความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ สามารถจำแนกได้ ๒ ประเภท คือ

๑.๑ ปัจจัยความเสี่ยงภายนอก ได้แก่ ภาวะการณ์การแข่งขัน การเปลี่ยนแปลงนโยบาย กระแสสังคม การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ปัจจัยทางเศรษฐกิจและปัจจัยทางการเมือง

๑.๒ ปัจจัยความเสี่ยงภายใน ได้แก่ ปัจจัยภายในที่องค์กรสามารถควบคุมได้ แต่สามารถส่งผลกระทบต่อหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ได้แก่ โครงสร้างองค์กร กระบวนการและวิธีปฏิบัติงาน ความเพียงพอของข้อมูลและเทคโนโลยี สำหรับการให้บริการ เป็นต้น

๒. ความเสี่ยงทางการเงิน (Financial Risk : FR) คือความเสี่ยงที่เกิดจากการที่การเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผน งบประมาณถูกตัด งบประมาณที่ได้รับไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ของภารกิจที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้การจัดสรรไม่เพียงพอ

๓. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operation Risk : OR) หรือความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน คือ ความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหายอันเนื่องมาจากขาดการควบคุมที่ดี โดยอาจเกี่ยวข้องกับกระบวนการปฏิบัติงานภายใน คน ระบบหรือเหตุการณ์ภายนอก

๔. ความเสี่ยงทางด้านกฎหมายและข้อกำหนดผูกพันองค์กร (Compliance Risk : CR) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ หรือกฎระเบียบ หรือกฎหมายที่มีอยู่ไม่เหมาะสม หรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง การวิเคราะห์และการจัดลำดับความเสี่ยง โดยพิจารณาจากการประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบจากเหตุการณ์ความเสี่ยง (Impact) ต่อการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของส่วนงานหรือหน่วยงานภายใน

โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง

ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้น หากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยง

ระดับความเสี่ยง (Risk Level) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ คือ สูงมาก สูง ปานกลางและต่ำ ดังตารางแสดงระดับความเสี่ยงต่อไปนี้

ผลกระทบจากความเสียหาย	๔	๔	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
	๔	๔	๗	๑๒	๑๖	๒๐
	๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
	๒	๒	๔	๖	๗	๑๐
	๑	๑	๒	๓	๔	๕
		๑	๒	๓	๔	๕

๑-๒ มีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงต่ำ

๓-๖ มีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงปานกลาง

๗-๑๒ มีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงสูง

๑๓-๒๕ มีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงสูงมาก